

Kuuloliiton strategialuonnos 2026-2030

**Näkyvä vaikuttaja
Edelläkävijä ja
uudistaja
Luotettava ja
asiakaslähtöinen**

1. Johdanto muutokseen

Vuonna 2026 käynnistyvä Kuuloliiton uusi strategiakausi korostaa liiton roolia näkyvänä vaikuttajana, uudistajana ja luotettavana toimijana, joka vahvistaa kuulovammaisten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta ihmisoikeusperustaisilla palveluilla, kuuloterveyden edistämällä ja teknologian hyödyntämisellä. Strategian toteutuksessa keskeisiä ovat viestintä ja vaikuttamistyö, joilla vahvistetaan sekä järjestön toimintaedellytyksiä että kuulovammaisten asemaa yhteiskunnassa. Vapaaehtoiset nähdään merkittävänä voimavarana strategian toimeenpanossa – heidän osaamisensa, kokemuksensa ja sitoutumisensa mahdollistavat monipuolisen toiminnan eri puolilla Suomea. Samaan aikaan avustusleikkaukset ja talouden reunaehdot edellyttävät uutta osaamista, organisoitumista ja resurssien tehokasta käyttöä, mikä näkyy hallinnollisen taakan keventämisenä, synergiaetujen hyödyntämisenä, yhteistyökumppanuuksina ja prosessien kehittämisenä. Toimintaa vahvistetaan monipuolistamalla rahoitusta, kehittämällä varainhankintaa ja luomalla yritys yhteistyötä, samalla kun jatketaan Kuuloliiton vahvoja perinteisiä palveluja, kuten kuuloautotoimintaa, kuulolähipalvelua, kuulokursseja, lasten ja nuorten toimintaa sekä erilaisten tilaisuuksien ja tapahtumien toteuttamista yhdessä jäsenyhdistysten, vapaaehtoisten ja yhteistyötahojen kanssa.

2. Kuuloliiton toiminnan visio

Kuuloliiton päämääränä on kuulovammaiselle esteetön ja saavutettava yhteiskunta, joka panostaa kuuloterveyden vahvistamiseen ja kuulovammojen ennaltaehkäisyyn.

Kuulovammaisilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet yhteiskunnalliseen osallisuuteen, kuten työntekoon, opiskeluun, harrastuksiin, kulttuuriin ja teknologiseen osallisuuteen. Yhdenvertaisuus edellyttää esteetöntä ja turvallista kuuntelu ympäristöä, saavutettavaa viestintää, kuuloterveyttä tukevia ja ennaltaehkäiseviä toimia sekä laadukkaita ja yksilöllisiä palveluja ja apuvälineitä.

3. Kuuloliiton arvot

Arvot ovat valintoja ja toimintaa ohjaavia periaatteita, joihin on kiteytetty yhteinen ymmärrys siitä, mikä on tärkeää ja mitä kohti kannattaa mennä. Kuuloliiton arvoja ovat yhdenvertaisuus, yhdessä tekeminen ja ihmisläheisyys.

Yhdenvertaisuus

Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia riippumatta heidän henkilökohtaisista ominaisuuksistaan. Heillä tulee olla yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet osallistua yhteiskunnan toimintaan sen täysivaltaisina jäseninä ja saada tarvitsemiaan palveluita. Yhdenvertaisuus on meille arvo, jonka toteutumiseksi teemme jatkuvaa vaikuttamistyötä yhteiskunnan kaikilla eri tasoilla.

Yhdessä tekeminen

Päätöksenteossa ja toiminnassa meille on tärkeää, että kaikkien näkökulmat ja ajatukset saadaan mukaan keskusteluun. Tavoitteet kohti visiotamme toteutamme keskusteleavassa yhteistyössä vapaaehtoistoimijoiden ja toimihenkilöiden välillä. Tarvitsemme ja haluamme myös yhteistyökumppaneita, joiden kanssa meillä on yhteisiä tavoitteita. Yhdessä olemme vahvempia, näkyvämpiä ja osaavampia.

Ihmisläheisyys

Arvostamme ihmisten moninaisuutta, otamme toisemme huomioon sekä erilaisissa kommunikointitilanteissa että kaikessa arjen toiminnassa.

4. Ympäristöanalyysi strategian pohjana

Vuosien 2026–2030 strategia on valmistunut osallistavalla periaatteella. Strategiatyötä ja toimintaympäristön muutosten analyysiä teimme henkilöstön, luottamusjohdon, yhdistysten ja kuulopiirien kanssa yhdessä. Käsittelimme strategiaa henkilöstöpäivillä, työpajoissa, liittokokouksen 2024 yhteydessä ja kevään 2025 järjestöpäivillä. Strategiaprosessin aikana olemme tehneet myös ennakkointityötä ja luoneet vaihtoehtoisia tulevaisuuskuvia. Ympäristöanalyysiin ja tulevaisuuskuviin pohjautuen olemme tehneet ne kolme strategista valintaa, joihin Kuuloliitossa keskitymme seuraavalla strategiakaudella.

5. Strategiset valinnat ja tavoitteet

Strateginen valinta 1. Teknologian kehittyminen vahvistaa yhdenvertaisuutta ja kuuloinnovaatioita

"Teknologia palvelee ihmistä, ei toisinpäin."

Miksi valintaan päädyttiin? Kuuloteknologian nopea kehitys on yksi Kuuloliiton toimintaympäristön keskeisimmistä muutostekijöistä, minkä vuoksi sen huomioiminen uudessa strategiassa on välttämätöntä. Kuulokojien ja sisäkorvaistutteen teknologiat yksilöllistyvät, tekoäly mahdollistaa entistä paremman puheenerottelun ja kuluttajateknologia tuo kuuloratkaisuja yhä laajemman yleisön ulottuville – mutta samalla se voi viivästyttää hakeutumista terveydenhuollon piiriin. Kehitys herättää myös uusia kysymyksiä esimerkiksi tietoturvaan, yhdenvertaiseen saatavuuteen sekä kuuloa suojaavan ja hyvinvointia tukevan teknologian hyödyntämiseen liittyen. Koska julkiset resurssit ovat rajallisia ja apuvälineiden saatavuudessa on eriarvoisuutta, Kuuloliiton on strategisesti tärkeää vaikuttaa siihen, että kuuloteknologian uudistukset tukevat kuuloalan asiantuntemusta, käyttäjien tarpeita ja oikeudenmukaista pääsyä palveluihin.

Miten toimimme? Toimimme yleisen teknologian ja eettisesti kestäväen kuuloteknologian saavutettavuuden ohjaajana. Teknologia on keskeinen keino vahvistaa kuulovammaisten osallisuutta, hyvinvointia ja oikeuksia yhteiskunnassa. Tuemme kuulovammaisia uuden teknologian käyttöönotossa ja puolustamme käyttäjälähtöisten ratkaisujen kehittämistä.

Mitä tavoittelemme?

- **Strateginen tavoite 1:** Käyttäjälähtöinen kuulon apuväline- ja äänensiirtoteknologia on yhdenvertaisesti kaikkien kuulovammaisten käytettävissä.
- **Strateginen tavoite 2:** Kuulo-, tekoäly- ja saavutettavuusinnovaatiot vahvistavat kuulovammaisten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Vapaaehtoistoiminta: Vapaaehtoistoiminnassa näkyvät uuden kuuloteknologian ja tekoälyn mahdollisuudet. Vapaaehtoiset ja kokemustoimijat osallistuvat kuuloteknologian kehittämiseen yhteistyössä kuuloteknologiatoimijoiden kanssa.

Strateginen valinta 2. Ihmisoikeusperustaiset palvelut ja yhteiskunta turvaavat kuulovammaisten osallisuuden

"Yhdenvertainen kuuleminen ja tiedonsaanti on ihmisoikeus – ja ihmisoikeudet eivät ole neuvoteltavissa."

Miksi valintaan päädyttiin? Kuuloliiton uudessa strategiassa keskitytään ihmisoikeusperustaisiin palveluihin ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin, sillä toimintaympäristöä muokkaavat yhtä aikaa sosiaaliset, poliittiset ja lainsäädännölliset muutokset. Yhteiskunnan eriytyminen, luottamuspuula ja kasvavat mielenterveyden haasteet edellyttävät rakenteellisten epäkohtien korjaamista. Poliittiset kriisit ja polarisaatio vaikuttavat suoraan vähemmistöihin, myös kuulovammaisiin, ja voivat heikentää jo saavutettuja oikeuksia niin Suomessa kuin kansainvälisesti. Viimeaikaiset kriisit, kuten pandemia ja turvallisuuspoliittinen jännitteisyys, ovat myös paljastaneet varautumisen puutteita: kuulovammaiset jäävät helposti tiedon ulkopuolelle poikkeusoloissa. Vaikka Suomessa on myös ihmisoikeusmyönteistä lainsäädäntökehitystä, viimeaikaiset lainsäädäntöuudistukset ja osallistamisen puute heikentävät vammaissopimuksen velvoitteiden toimeenpanoa.

Universalistiseen palvelujärjestelmään kohdistuvat leikkaukset ja sosiaaliturvan muutokset lisäävät eriarvoisuutta ja uhkaavat siirtää vammaisten asemaa takaisin hyväntekeväisyyden varaan. Kuulonkuntoutukseen pääsy on vaikeutunut hyvinvointialueiden tiukan tilanteen ja sote-ammattilaisten, kuten audionomien, saatavuuteen liittyvien ongelmien takia. Osa alueista on myös kiristänyt kuulonkuntoutuksen kriteerejä. Kuuloliitto vahvistaa strategiassaan ihmisoikeusperustaista näkökulmaa sekä palveluihin että yhteiskuntaan, jotta se voi turvata kuulovammaisten asemaa haastavassa yhteiskunnallisessa ilmapiirissä sekä edistää yhdenvertaista osallistumista kaikilla elämänalueilla.

Miten toimimme? Olemme rohkea yhteiskunnallinen ääni ja puolustamme kuulovammaisten ihmisoikeuksia. Kuuloliitto on edelläkävijä "kuulovamma"-termin käytössä, mikä edistää "kuulovammainen" ymmärtämistä neutraalina, arvostavana ja voimaannuttavana terminä, joka ei määritä ihmistä puutteen kautta vaan osana

moninaisuutta. Toimimme yhdenvertaisten palvelujen ja vammaispolitiikan edistäjänä sekä esteettömän yhteiskunnan rakentajana. Tuomme kuulovammaisten näkökulman esiin lainsäädäntöön, palvelujärjestelmään ja yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Mitä tavoittelemme?

- **Strateginen tavoite 1:** Kuulovammaisten henkilöiden yhdenvertaisuus työelämässä, työelämään pääsyssä, opinnoissa ja vapaa-ajalla **toteutuu** kuuloesteettömyyden, saavutettavuuden ja kohtuullisten mukautusten myötä.
- **Strateginen tavoite 2:** Kuulovammaisten käyttämät julkiset ja yksityiset palvelut toimivat yhdenvertaisesti eri puolella Suomea.

Vapaaehtoistoiminta: Vaikuttamistoiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa voimavarana ovat myös vapaaehtoiset. Vapaaehtoiset ovat aktiivisia vaikuttajia ja ovat osallisina liiton kannanotoissa ja vaikuttamisessa.

Strateginen valinta 3. Kuuloterveyteen panostaminen tuottaa kansanterveydellisiä hyötyjä

"Jos ei kuule – ei voi muistaa, saati osallistua."

Miksi valintaan päädyttiin? Kuuloliiton uudessa strategiassa panostetaan kuuloterveyteen. Suomalaisten kuuloa uhkaavat monet tekijät ja kuulonalenemien riskit ovat lisääntyneet. Hoitamaton huono kuulo kuormittaa aivoja, heikentää tiedonkäsittelyä ja lisää muistisairauksien riskiä, sekä altistaa masennukselle, ahdistukselle ja sosiaaliselle eristäytymiselle. Huono kuulo vaatii enemmän kuuntelutyötä ja voi aiheuttaa kuuloväsymystä ja jopa kuuntelu-uupumusta.

Kaupungistuminen ja ympäristömelun yleinen lisääntyminen kasvattavat melukuormitusta, joka heikentää väestön hyvinvointia ja aivoterveystta. Ääniympäristöjen turvallisuudessa on edelleen puutteita eikä niiden edistämiseen ole yhdytty riittävästi. Kuuloterveyteen panostaminen on strategisesti välttämätöntä, jotta voidaan turvata yksilöiden ja väestön hyvinvointi, turvallisuus ja yhdenvertaisuus.

Miten toimimme? Puolustamme kaikkien oikeutta hyvään kuuloterveyteen. Edistämme kuuloterveyttä osana kokonaisvaltaista hyvinvointia ja ennaltaehkäisyä. Nostamme esiin huonon kuulon ja melun kansanterveydelliset vaikutukset esimerkiksi aivoterveydelle.

Mitä tavoittelemme?

- **Strateginen tavoite 1:** Kuuloterveys tunnistetaan osana kokonaisvaltaista hyvinvointia.
- **Strateginen tavoite 2:** Turvalliset ääniympäristöt ja kuulon suojaaminen vahvistuvat osaksi kaikenikäisten arkea.

Vapaaehtoistoiminta: Vapaaehtoistoimijat ovat aktiivisesti mukana kuulonkuntoutuksen ja kuuloterveyden tietoisuuden edistäjinä eri ikäryhmien kuulon ja mielen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Vertaistoiminta on auttamisen lisäksi voimaannuttavaa yhdessä tekemistä ja kokemusten jakamista.

Kaikissa strategisissa valinnoissa vapaaehtoistoiminta on sekä resurssi että tapa toimia

"Kuuloyhteisö ei ole vain tuki – se on identiteetti ja voima."

6. Tulevaisuuden Kuuloliitto 2026–2030

Kuuloliitto on tulevaisuudessa teknologiaa viisaasti hyödyntävä, vahva ihmisoikeuslähtöinen vaikuttaja ja yhteisöllinen kansalaisjärjestö. Se toimii edelläkävijänä kuuloinnovaatioissa ja vahvistaa saavutettavuutta yhteistyössä vapaaehtoisten ja teknologiakehittäjien kanssa. Järjestö edistää kuuloterveyttä osana kansanterveyttä, tuo esiin kuulovammaisten ääntä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja tukee jäsentensä osallisuutta arjessa ja päätöksenteossa. Kuuloliitto on ketterä, asiantunteva ja luotettava toimija, joka rakentaa tulevaisuutta rohkeasti ja yhdessä.

- **Älykäs edelläkävijä**
 - Teknologiaedelläkävijä ja saavutettavuuden uudistaja
 - Tukee vapaaehtoisia ja hyödyntää tekoälyä
- **Ihmisoikeuslähtöinen vaikuttaja**
 - Puolustaa kuulovammaisten oikeuksia
 - Nostaa kuulovammaisten äänen yhteiskuntaan
- **Kuuloterveyden puolestapuhuja**
 - Tuo esiin kuulon merkityksen terveydelle, kuten muistiin ja mielen hyvinvointiin
 - Edistää turvallisia ääniympäristöjä ja tiedon jakamista
- **Yhteisöllinen ja osallistava**
 - Vertaistuki ja vapaaehtoisten vahva rooli
 - Auttava, toiveita herättävä ja saavutettava toimija
- **Verkostoituva uudistaja**
 - Tekee yhteistyötä teknologiakehittäjien ja muiden järjestöjen kanssa
 - Kevytrakenteinen mutta vaikuttava

7. Rahoitus on monipuolista ja kestäväällä pohjalla

Kuuloliiton talous on nojannut vahvasti julkisiin avustuksiin. Avustusmäärärahojen pienentyessä järjestöjen rahoituksen riippuvuus yksityisistä rahoittajista ja yritysysteistyöstä kasvaa. Tavoitteena on kestävä talouden rakentaminen siten, että sekä keskeisille perustoiminnoille että uusille innovaatioille löytyy monipuolista rahoitusta. Riippuvuutta yhdestä rahoituslähteestä (STEA) vähennetään panostamalla yrityskumppanuuksiin ja varainhankintaan, joihin tulee strategiakaudella myös investoida. Kestävä talous rakentuu strategiseen talouden johtamiseen, organisaation taloustietoisuuden ja -osaamisen vahvistamiseen, suunnitelmallisuuteen ja prosessien selkeyteen. Lisäksi Kuuloliitto vaikuttaa avustusjärjestelmän uudistamiseen tavoitteena vähentää hallinnollista taakkaa.